

Ευχαριστούμε πολύ την φίλη μας **Ρούλα Γκόλιου**, για την παρουσίαση του λήμματος **ΑΝΘΡΩΠΟΣ**

που

έκανε την Τρίτη 7 Μαΐου 2019 στις 21.00.

Υπάρχουν σήμερα κυρίως τρεις εκδοχές για την ετυμολόγηση της λέξης άνθρωπος. Η πρώτη εκδοχή που είναι η πιο γνωστή και η επικρατέστερη ετυμολογεί τη λέξη «άνθρωπος» από το «άνω»+«θρώσκω» (αναπηδῶ)+«όπωπα» (παρακείμενος του «ορώ», δηλ. βλέπω). Δηλαδή, αυτός που πορεύεται και κοιτάζει προς τα πάνω. Αυτή η άποψη βρίσκει θερμότερη αποδοχή στους θεολογικούς και θρησκευτικούς κύκλους, καθώς υπονοεί την πορεία του ανθρώπου προς τον Θεό.

Ωστόσο, επικρατέστερη ετυμολόγηση της λέξης, η οποία είναι αποδεκτή από την πλειονότητα της επιστημονικής γλωσσολογικής κοινότητας, είναι: «Άνδρας»+«ωψ» (γεν. ωπός). Δηλαδή, αυτός που έχει την όψη ανδρός (βλέπε και λεξικό Στ. Βασδέκη). Στην αρχαιότητα ο «άνδρας» (ανήρ) υποδήλωνε επιπλέον και τα δύο φύλα, δηλαδή τον άνθρωπο, (όπως εξηγεί κι ο Δημήτρης Λιαντίνης).

Η τρίτη άποψη, η λιγότερο γνωστή, είναι ότι η λέξη άνθρωπος προέρχεται από την έκφραση «ο αναθρών α όπωπε», από το ρήμα αναθρώ-’αναθρῶ (-έω) που σημαίνει παρατηρώ προσεκτικά, εξετάζω με ακρίβεια, μελετώ και το ρήμα όπωπα (παρακείμενος του ορώ). Αυτή είναι η Σωκρατική άποψη, γιατί στον Κρατύλο του Πλάτωνα ο Σωκράτης λέει: «Τούτο σημαίνει το όνομα “άνθρωπος”: Ότι τα μεν άλλα θηρία ων ορά ο ουδέν επισκοπεῖ ουδὲ αναλογίζεται ουδὲ αναθρεί, ο δε άνθρωπος (άμα εώρακεν -τούτο δ’ εστί “όπωπε”)- και αναθρεί και λογίζεται τούτο ο όπωπεν. Εντεύθεν δη μόνον των θηρίων ορθώς ο άνθρωπος “άνθρωπος” ωνομάσθη, αναθρών α όπωπε».

Δηλαδή: Αυτό σημαίνει το όνομα «άνθρωπος»: Διότι κανένα από τα άλλα θηρία δεν επισκοπεῖ, ούτε σκέφτεται, ούτε παρατηρεῖ προσεκτικά αυτά που βλέπει. Ο δε άνθρωπος και παρατηρεῖ προσεκτικά και σκέφτεται αυτό το οποίο έχει δει. Ορθώς λοιπόν μόνον ο άνθρωπος από όλα τα θηρία , άνθρωπος ονομάστηκε, ο «αναθρών α όπωπε»".

[Το βίντεο της παρουσίασης](#)

